

Investigating the Relationship between Crowd Management and Perceived Security of Sport Tourists Attending International Football Events in Iran

Mahdi Gharibzadeh¹ , Ali Mohammad Safania^{2✉} , Abolfazl Farahani³

1. PhD in Sports Management, Research Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Professor of Sports Management, Research Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding Author), E-mail: am.safania@srbau.ac.ir

3. Professor of Sports Management, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Article Info	Abstract
Article Type: Research Article Article History: - Received 05/09/2026 - Accepted 06/11/2026 - Published online 06/21/2026 Keywords: Sport Tourism, Crowd Management, Perceived Security, Football Spectators, Sport Events.	Objective: Sport tourism has become one of the fastest-growing sectors of the tourism industry and plays a significant role in economic, social, and cultural development. Among various forms of sport tourism, traveling to attend football matches is one of the most popular activities worldwide. The presence of sport tourists in football stadiums increases the importance of crowd management and security planning. The purpose of this study was to investigate the relationship between crowd management and perceived security among sport tourists attending international football events in Iran. Methods: The study was applied in purpose and descriptive-correlational methods. The statistical population consisted of 500 sport tourists attending international football events in Iran, from which 384 participants were selected based on Krejcie and Morgan's table. Data were collected using crowd management and perceived security questionnaires. Data analysis was conducted using SPSS version 29 through Pearson correlation and linear regression analyses. Results: The findings revealed a significant positive relationship between crowd management and perceived security ($r=0.68$, $p<0.001$). Furthermore, crowd management explained 46% of the variance in perceived security ($R^2=0.46$). Conclusions: The results indicate that effective crowd management can significantly enhance sport tourists' perceptions of security and contribute to the sustainable development of sport tourism.

Cite this article: Gharibzadeh, M., Safania, A. M., Farahani, A. (2026), Investigating the Relationship between Crowd Management and Perceived Security of Sport Tourists Attending International Football Events in Iran. *Journal of Sport, Education, and Mental Health*, 1 (1), 53-67. DOI: <https://doi.org/>

© The Author(s).

Publisher: Firoozabad Branch, Islamic Azad University.

بررسی رابطه مدیریت جمعیت با احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران

مهدی غریب‌زاده^۱ , علی محمد صفانیا^۲ , ابوالفضل فراهانی^۳

۱. دانش‌آموخته دکتری مدیریت ورزشی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۲. استاد مدیریت ورزشی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)، ایمیل: am.safania@srbau.ac.ir
۳. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۵/۰۲/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۳/۲۱ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۳/۳۱ کلیدواژگان: گردشگری ورزشی، مدیریت جمعیت، احساس امنیت، تماشاگران فوتبال، رویدادهای ورزشی.	هدف: گردشگری ورزشی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های صنعت گردشگری، نقش قابل‌توجهی در توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشورها ایفا می‌کند. در میان اشکال مختلف گردشگری ورزشی، سفر با هدف تماشای مسابقات فوتبال از محبوب‌ترین انواع این حوزه محسوب می‌شود. حضور گردشگران ورزشی در ورزشگاه‌ها و رویدادهای بین‌المللی فوتبال، علاوه بر ایجاد فرصت‌های اقتصادی، ضرورت توجه به مقوله امنیت و مدیریت جمعیت را افزایش داده است. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه مدیریت جمعیت با احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران بود. روش پژوهش: این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل ۵۰۰ گردشگر ورزشی حاضر در مسابقات بین‌المللی فوتبال برگزار شده در ایران بود که بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۸۴ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در دسترس بود. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه مدیریت جمعیت و پرسشنامه احساس امنیت گردشگران ورزشی بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۹ و آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی تحلیل شدند. یافته‌ها: نتایج نشان داد بین مدیریت جمعیت و احساس امنیت گردشگران ورزشی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($r=0.68, p<0.001$). همچنین مدیریت جمعیت توانست ۴۶ درصد از واریانس احساس امنیت گردشگران را تبیین کند ($R^2=0.46$). نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان می‌دهد بهبود راهبردهای مدیریت جمعیت می‌تواند نقش مهمی در ارتقای احساس امنیت گردشگران ورزشی و توسعه گردشگری ورزشی کشور ایفا کند.

استناد: غریب‌زاده، مهدی، صفانیا، علی‌محمد، فراهانی، ابوالفضل. (۱۴۰۵)، بررسی رابطه مدیریت جمعیت با احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران. نشریه ورزش، آموزش و سلامت روان، ۱ (۱)، ۵۳-۶۷. <https://doi.org/>

مقدمه

گردشگری ورزشی در دهه‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین و پویاترین بخش‌های صنعت گردشگری جهان تبدیل شده است. رشد چشمگیر رویدادهای ورزشی بین‌المللی، توسعه لیگ‌های حرفه‌ای، افزایش تحرک گردشگران و گسترش رسانه‌های ورزشی موجب شده است که سفر با انگیزه‌های ورزشی سهم قابل توجهی از بازار جهانی گردشگری را به خود اختصاص دهد (Gibson, 1998; Higham, 2001 & 1998; Hinch). امروزه گردشگری ورزشی نه تنها به عنوان یک فعالیت تفریحی، بلکه به عنوان ابزاری برای توسعه اقتصادی، افزایش درآمدهای ارزی، ایجاد اشتغال، توسعه زیرساخت‌ها و ارتقای تصویر بین‌المللی کشورها شناخته می‌شود (Page, 2016 & Bull, 2009; Getz & Weed). افزون بر این، با ظهور الگوهای «کسب و کار اجتماعی» در این عرصه، این صنعت فراتر از رویکردهای صرفاً انتفاعی، به محرکی برای حل چالش‌های جوامع محلی، کاهش نابرابری‌ها و بازتوزیع عادلانه ثروت از طریق توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر در مناطق میزبان تبدیل شده است (Korooki, 2025; Korooki & Askarizadeh, 2025). در میان اشکال مختلف گردشگری ورزشی، سفر با هدف تماشای مسابقات فوتبال از محبوب‌ترین انواع این حوزه محسوب می‌شود. فوتبال به عنوان پرطرفدارترین ورزش جهان سالانه میلیون‌ها گردشگر را برای حضور در ورزشگاه‌ها و رویدادهای ورزشی به کشورهای مختلف جذب می‌کند. حضور این گردشگران علاوه بر ایجاد فرصت‌های اقتصادی، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق در حوزه مدیریت رویداد، امنیت و کنترل جمعیت است؛ زیرا تراکم بالای تماشاگران، هیجانات جمعی و ماهیت رقابتی مسابقات فوتبال می‌تواند زمینه بروز چالش‌های امنیتی و مدیریتی را فراهم سازد (Stott et al., 2015).

امنیت یکی از بنیادی‌ترین نیازهای گردشگران محسوب می‌شود و نقش تعیین‌کننده‌ای در رضایت، تجربه سفر و تمایل به بازدید مجدد از مقصد دارد. مطالعات متعدد نشان داده‌اند که احساس امنیت یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر انتخاب مقصد گردشگری و شکل‌گیری تصویر ذهنی مثبت از آن است (Kim et al., 2012). در حوزه گردشگری ورزشی نیز امنیت نه تنها شامل حفاظت فیزیکی افراد در برابر تهدیدها و خطرات احتمالی است، بلکه احساس اطمینان، آرامش روانی و اعتماد گردشگران به توانایی برگزارکنندگان در مدیریت شرایط مختلف را نیز در بر می‌گیرد (Pauschinger, 2024). یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر امنیت رویدادهای ورزشی، مدیریت جمعیت است. مدیریت جمعیت به مجموعه‌ای از اقدامات برنامه‌ریزی‌شده برای هدایت، کنترل و ساماندهی جریان تماشاگران در محیط‌های ورزشی اطلاق می‌شود. این اقدامات شامل کنترل ورود و خروج، مدیریت تراکم جمعیت، پیشگیری از ازدحام، هدایت تماشاگران، اطلاع‌رسانی مؤثر، مدیریت بحران و هماهنگی میان نیروهای اجرایی و امنیتی است (Stott et al., 2015). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مدیریت مؤثر جمعیت می‌تواند احتمال بروز رفتارهای خشونت‌آمیز، حوادث ناگوار و ناراضی تماشاگران را کاهش داده و در مقابل احساس امنیت و رضایت آنان را افزایش دهد (Pauschinger, 2024).

از منظر نظری، ارتباط میان مدیریت جمعیت و احساس امنیت را می‌توان با تکیه بر نظریه هویت اجتماعی تبیین کرد. بر اساس این نظریه، رفتار افراد در محیط‌های جمعی تحت تأثیر هویت گروهی و نحوه تعامل نهادهای مدیریتی با جمعیت قرار دارد. استات و همکاران (۲۰۱۵) معتقدند که هرچه شیوه‌های مدیریتی مبتنی بر احترام، عدالت رویه‌ای و تعامل مثبت با تماشاگران باشد، احتمال بروز رفتارهای پرخطر کاهش یافته و احساس امنیت افزایش می‌یابد. همچنین نظریه امنیت ادراک‌شده بیان می‌کند که برداشت ذهنی افراد از میزان ایمنی محیط، تأثیر مستقیمی بر رضایت، اعتماد و وفاداری آنان دارد (Kim et al., 2012).

بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که مطالعات متعددی به بررسی امنیت رویدادهای ورزشی، رفتار تماشاگران و مدیریت جمعیت پرداخته‌اند. استات و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند که شیوه‌های مدیریتی پلیس و برگزارکنندگان می‌تواند نقش مهمی در کاهش تنش و افزایش امنیت رویدادهای فوتبال داشته باشد. پاوشینگر (۲۰۲۴) نیز در بررسی امنیت رویدادهای بزرگ ورزشی تأکید کرد که مدیریت جمعیت یکی از ارکان اصلی تأمین امنیت پایدار در رویدادهای ورزشی محسوب می‌شود. در ایران

نیز مطالعاتی همچون «ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران»، «عوامل مؤثر بر امنیت پایدار رویدادهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران» و «تأثیر شیوه‌های کنترلی پلیس و تصویرسازی رسانه‌ها در کاهش گرایش تماشاگران فوتبال به خشونت و اوباشگری» بر اهمیت کنترل جمعیت، مدیریت بحران، هماهنگی سازمانی و سیاست‌های امنیتی در ارتقای امنیت ورزشگاه‌ها تأکید کرده‌اند.

علاوه بر این، پژوهش‌های مرتبط با رفتار تماشاگران نشان داده‌اند که ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، شرایط محیطی و نحوه مدیریت رویداد می‌تواند بر رفتارهای خشونت‌آمیز و احساس امنیت افراد تأثیرگذار باشند. برای مثال، نتایج مطالعه «The Role of Demographic Characteristics of Football Spectators on the Control of their Violent Behavior» بیانگر آن است که مدیریت مناسب جمعیت و شناخت ویژگی‌های تماشاگران می‌تواند نقش مهمی در کنترل رفتارهای پرخطر ایفا کند. با این حال، مرور ادبیات نشان می‌دهد که علی‌رغم وجود مطالعات متعدد در حوزه امنیت رویدادهای ورزشی، پژوهش‌های اندکی به طور مستقیم رابطه مدیریت جمعیت و احساس امنیت گردشگران ورزشی را بررسی کرده‌اند؛ به‌ویژه در فضای مسابقات بین‌المللی فوتبال ایران این موضوع کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

اهمیت پژوهش حاضر از آن جهت است که توسعه گردشگری ورزشی ایران مستلزم فراهم کردن محیطی امن و مطمئن برای گردشگران داخلی و خارجی است. موفقیت در جذب گردشگران ورزشی تنها به کیفیت مسابقات و زیرساخت‌های فیزیکی وابسته نیست، بلکه به میزان احساس امنیت آنان در طول حضور در رویداد نیز بستگی دارد. از این رو، شناسایی نقش مدیریت جمعیت در ارتقای احساس امنیت می‌تواند به مدیران ورزشگاه‌ها، برگزارکنندگان مسابقات، نیروهای انتظامی و سیاست‌گذاران حوزه ورزش و گردشگری در طراحی راهبردهای مؤثر کمک کند.

بر این اساس، هدف کلی پژوهش حاضر بررسی رابطه مدیریت جمعیت با احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران است. این پژوهش تلاش می‌کند با ارائه شواهد تجربی، نقش مدیریت جمعیت را در ارتقای امنیت ادراک‌شده گردشگران تبیین کرده و زمینه‌ای برای بهبود کیفیت برگزاری رویدادهای ورزشی و توسعه پایدار گردشگری ورزشی کشور فراهم آورد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و روش اجرا، توصیفی-همبستگی است. هدف اصلی پژوهش، بررسی رابطه بین مدیریت جمعیت و احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران بوده است. این پژوهش به صورت مقطعی و با استفاده از روش پیمایشی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش را تمامی گردشگران ورزشی حاضر در مسابقات بین‌المللی فوتبال برگزار شده در ورزشگاه‌های منتخب ایران تشکیل دادند. بر اساس آمارهای ارائه‌شده توسط برگزارکنندگان رویدادها، تعداد گردشگران ورزشی حاضر در این مسابقات حدود ۵۰۰ نفر برآورد شد. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (Krejcie & Morgan, 1970)، حجم نمونه مناسب برای جامعه‌ای با حجم ۵۰۰ نفر، برابر با ۲۱۷ نفر برآورد می‌شود. با این حال، به منظور افزایش دقت آماری، کاهش خطای نمونه‌گیری و افزایش قابلیت تعمیم نتایج، تعداد ۳۸۴ پرسشنامه توزیع و مورد تحلیل قرار گرفت. روش نمونه‌گیری به صورت در دسترس (Convenience Sampling) انجام شد؛ به این صورت که گردشگران ورزشی حاضر در ورزشگاه‌ها و محدوده‌های پیرامونی محل برگزاری مسابقات که تمایل به همکاری داشتند، در پژوهش مشارکت نمودند. از مجموع ۳۸۴ نفر پاسخ‌دهنده، ۳۰۷ نفر (۷۹.۹ درصد) مرد و ۷۷ نفر (۲۰.۱ درصد) زن بودند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۳۴.۸ سال با انحراف معیار ۸.۶ سال به دست آمد. همچنین بخش عمده پاسخ‌دهندگان دارای تحصیلات دانشگاهی بودند و بیشترین گروه سنی در بازه ۲۵ تا ۴۰ سال قرار داشتند. داده‌های پژوهش از طریق پرسشنامه

محقق ساخته گردآوری شد. تدوین گویه‌های پرسشنامه با استفاده از ادبیات پژوهش در حوزه مدیریت جمعیت، امنیت رویدادهای ورزشی، مدیریت تماشاگران و گردشگری ورزشی انجام گرفت (Stott et al., 2015; Pauschinger, 2024). پرسشنامه شامل سه بخش اصلی بود:

۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان؛
۲. مقیاس مدیریت جمعیت؛
۳. مقیاس احساس امنیت گردشگران ورزشی.

مقیاس مدیریت جمعیت

مدیریت جمعیت با استفاده از ۱۰ گویه در ابعاد زیر سنجیده شد:

- کنترل و هدایت جمعیت
- مدیریت ورودی‌ها و خروجی‌ها
- مدیریت تراکم جمعیت
- عملکرد نیروهای انتظامی و اجرایی
- اطلاع‌رسانی و راهنمایی تماشاگران

مقیاس احساس امنیت

احساس امنیت گردشگران ورزشی با استفاده از ۸ گویه مورد سنجش قرار گرفت که ابعاد زیر را پوشش می‌داد:

- امنیت فیزیکی
- امنیت روانی
- احساس آرامش در ورزشگاه
- اعتماد به سازوکارهای امنیتی
- احساس ایمنی در محیط رویداد

تمامی گویه‌ها بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از «کاملاً مخالفم» (۱) تا «کاملاً موافقم» (۵) طراحی شدند. برای بررسی روایی محتوایی پرسشنامه، از نظرات ۱۰ نفر از اساتید مدیریت ورزشی، گردشگری ورزشی و مدیریت رویدادهای ورزشی استفاده شد. اصلاحات لازم بر اساس پیشنهادها خبرگان انجام گرفت. پایایی ابزار نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد. مقدار آلفای کرونباخ برای متغیر مدیریت جمعیت برابر با ۰.۹۱ و برای متغیر احساس امنیت برابر با ۰.۸۸ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب ابزار پژوهش است. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

در بخش آمار توصیفی از شاخص‌هایی نظیر:

- فراوانی
- درصد فراوانی
- میانگین
- انحراف معیار

استفاده شد.

در بخش آمار استنباطی نیز برای آزمون فرضیه پژوهش از:

- آزمون کولموگروف-اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها؛
- ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه بین متغیرها؛

- تحلیل رگرسیون خطی ساده جهت تعیین میزان تأثیر مدیریت جمعیت بر احساس امنیت گردشگران ورزشی
 - استفاده شد.
- سطح معناداری آزمون‌ها برابر با ۰.۰۵ در نظر گرفته شد.
- فرضیه اصلی پژوهش به شرح زیر تدوین شد:
- «بین مدیریت جمعیت و احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.»

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی پاسخ‌دهندگان

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه آماری			
متغیر	طبقه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	307	79.9
جنسیت	زن	77	20.1
سن	کمتر از 25 سال	68	17.7
سن	تا 35 سال	151	39.3
سن	تا 45 سال	109	28.4
سن	بیش از 45 سال	56	14.6
تحصیلات	دیپلم و کمتر	81	21.1
تحصیلات	کارشناسی	192	50.0
تحصیلات	کارشناسی ارشد	88	22.9
تحصیلات	دکتری	23	6.0

بر اساس نتایج جدول ۱، اکثریت پاسخ‌دهندگان را مردان (۷۹.۹ درصد) تشکیل دادند. همچنین بیشترین فراوانی سنی مربوط به گروه ۲۵ تا ۳۵ سال (۳۹.۳ درصد) بود. از نظر تحصیلات نیز نیمی از شرکت‌کنندگان دارای مدرک کارشناسی بودند.

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش				
متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
کنترل جمعیت گردشگران ورزشی	3.97	0.61	2.10	5.00
امنیت رویدادهای ورزشی	4.08	0.58	2.35	5.00

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که میانگین هر دو متغیر بالاتر از مقدار متوسط نظری (۳) بوده است که بیانگر ارزیابی نسبتاً مطلوب پاسخ‌دهندگان از وضعیت کنترل جمعیت و امنیت رویدادهای ورزشی است.

آمار استنباطی

قبل از آزمون فرضیه، نرمال بودن داده‌ها با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد.

جدول ۳. آزمون نرمال بودن

متغیر	K-S آماره	سطح معناداری
کنترل جمعیت گردشگران ورزشی	0.067	0.089
امنیت رویدادهای ورزشی	0.072	0.074

از آنجا که مقدار معناداری هر دو متغیر بیشتر از ۰.۰۵ است، توزیع داده‌ها نرمال بوده و استفاده از آزمون‌های پارامتریک بلامانع است.

آزمون فرضیه اصلی پژوهش

فرضیه:

بین کنترل جمعیت گردشگران ورزشی و امنیت رویدادهای ورزشی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۴. آزمون همبستگی پیرسون

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معناداری
کنترل جمعیت گردشگران ورزشی ↔ امنیت رویدادهای ورزشی	0.684	0.001

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که بین کنترل جمعیت گردشگران ورزشی و امنیت رویدادهای ورزشی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. ($r=0.684, p<0.001$) بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. شدت این رابطه بر اساس معیار کوهن در سطح قوی ارزیابی می‌شود.

تحلیل رگرسیون

به منظور بررسی میزان قدرت پیش‌بینی کنترل جمعیت گردشگران ورزشی بر امنیت رویدادهای ورزشی، تحلیل رگرسیون خطی انجام شد.

جدول ۵. خلاصه مدل رگرسیون

شاخص	مقدار
R	0.684
R ²	0.468
Adjusted R ²	0.466
خطای استاندارد	0.421

بر اساس نتایج جدول ۵، متغیر کنترل جمعیت گردشگران ورزشی توانسته است ۴۶.۸ درصد از واریانس امنیت رویدادهای ورزشی را تبیین کند.

جدول ۶. تحلیل واریانس مدل رگرسیون

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	Sig
رگرسیون	59.81	1	59.81	335.74	0.001
باقیمانده	68.05	382	0.178		
کل	127.86	383			

نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد مدل رگرسیونی از برازش مناسبی برخوردار است. ($F=335.74, p<0.001$)

جدول ۷. ضرایب رگرسیون

متغیر پیش‌بین	B	Beta	t	Sig
کنترل جمعیت گردشگران ورزشی	0.649	0.684	18.32	0.001

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد کنترل جمعیت گردشگران ورزشی اثر مثبت و معناداری بر امنیت رویدادهای ورزشی دارد. ($\beta=0.684, p<0.001$).

تفسیر نهایی یافته‌ها

نتایج پژوهش نشان داد که کنترل مناسب جمعیت گردشگران ورزشی یکی از عوامل مؤثر بر ارتقای امنیت رویدادهای ورزشی است. ضریب همبستگی ۰.۶۸۴ بیانگر رابطه‌ای مثبت و نسبتاً قوی میان این دو متغیر است. همچنین نتایج رگرسیون نشان داد که نزدیک به ۴۷ درصد تغییرات امنیت رویدادهای ورزشی توسط نحوه کنترل جمعیت گردشگران قابل تبیین است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های (Stott et al., 2015)، (Pauschinger, 2024)، پژوهش «ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران»، و مطالعه «Factors Affecting Sustainable Security in Major Sports Events of the Islamic Republic of Iran» همسو است. این مطالعات تأکید می‌کنند که مدیریت جمعیت، کنترل رفتار تماشاگران، برنامه‌ریزی امنیتی و تعامل مناسب نیروهای اجرایی با حاضرین در رویدادها می‌تواند به کاهش رفتارهای پرخطر و افزایش امنیت پایدار رویدادهای ورزشی منجر شود.

این نتایج نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در سامانه‌های مدیریت جمعیت، آموزش نیروهای اجرایی، کنترل هوشمند ورود و خروج تماشاگران و بهبود فرایندهای نظارت می‌تواند نقش مهمی در ارتقای امنیت ورزشگاه‌های بین‌المللی ایران ایفا کند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه مدیریت جمعیت با احساس امنیت گردشگران ورزشی حاضر در رویدادهای بین‌المللی فوتبال ایران انجام شد. نتایج تحلیل آماری نشان داد که بین مدیریت جمعیت و احساس امنیت گردشگران ورزشی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون بیانگر آن بود که مدیریت جمعیت توانایی تبیین بخش قابل توجهی از تغییرات احساس امنیت گردشگران را داراست. این یافته نشان می‌دهد هرچه فرایندهای مرتبط با مدیریت جمعیت در ورزشگاه‌ها و محیط‌های پیرامونی رویدادهای فوتبال به شکل مؤثرتری اجرا شوند، سطح احساس امنیت گردشگران ورزشی نیز افزایش خواهد یافت.

یافته اصلی پژوهش با دیدگاه‌های نظری مرتبط با مدیریت رویدادهای ورزشی و امنیت جمعیت همسو است. در ادبیات مدیریت رویدادهای ورزشی، مدیریت جمعیت به مجموعه‌ای از اقدامات برنامه‌ریزی شده برای هدایت، کنترل، ساماندهی و تسهیل رفتار جمعیت در محیط‌های پرتراکم اشاره دارد که هدف آن کاهش ریسک، جلوگیری از بروز بحران و ارتقای تجربه شرکت‌کنندگان است. (Pauschinger, 2024) بر این اساس، زمانی که گردشگران ورزشی نظم، کنترل و سازماندهی مناسب جمعیت را مشاهده می‌کنند، احتمال ادراک تهدید کاهش یافته و احساس امنیت آنان تقویت می‌شود.

نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های استات، هاگت و پیرسون (Stott et al., 2015) نیز همخوانی دارد. آنان نشان دادند که شیوه‌های مدیریت و کنترل جمعیت مبتنی بر عدالت رویه‌ای و تعامل مناسب با تماشاگران می‌تواند تنش‌ها، رفتارهای پرخطر و احتمال بروز خشونت را کاهش دهد. در چنین شرایطی، افراد حاضر در رویداد احساس آرامش و امنیت بیشتری خواهند داشت. بنابراین، کیفیت مدیریت جمعیت نه تنها یک موضوع امنیتی، بلکه عاملی مؤثر در شکل‌گیری تجربه مثبت تماشاگران و گردشگران ورزشی محسوب می‌شود.

همچنین نتایج این پژوهش با یافته‌های مطالعات انجام‌شده درباره امنیت پایدار در رویدادهای ورزشی ایران همسو است. پژوهش «ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران» نشان داد که برنامه‌ریزی امنیتی، کنترل جمعیت، هماهنگی میان نهادهای اجرایی و مدیریت رفتار تماشاگران از مهم‌ترین عوامل ارتقای امنیت رویدادهای ورزشی محسوب می‌شوند. نتایج حاضر نیز تأیید می‌کند که بهبود مدیریت جمعیت می‌تواند به افزایش احساس امنیت در میان گردشگران ورزشی منجر شود. از سوی دیگر، یافته‌های تحقیق با نتایج مطالعه «Factors Affecting Sustainable Security in Major Sports Events of the Islamic Republic of Iran» نیز همخوانی دارد. در این پژوهش، مدیریت جمعیت به عنوان یکی از

مؤلفه‌های اصلی امنیت پایدار معرفی شده است. پژوهشگران تأکید کردند که تراکم جمعیت، نحوه استقرار نیروهای اجرایی، مدیریت ورودی‌ها و خروجی‌ها و هدایت مناسب تماشاگران از عوامل تأثیرگذار بر ادراک امنیت افراد حاضر در رویدادها هستند. نتایج پژوهش حاضر نیز نشان داد که هرچه این مؤلفه‌ها مطلوب‌تر باشند، احساس امنیت گردشگران ورزشی افزایش می‌یابد. همچنین یافته‌های این مطالعه با نتایج پژوهش «تأثیر شیوه‌های کنترلی پلیس و تصویرسازی رسانه‌ها در کاهش گرایش تماشاگران فوتبال ایران به خشونت و آواشگری» همخوانی دارد. آن پژوهش نشان داد که کنترل حرفه‌ای جمعیت و حضور هدفمند نیروهای انتظامی می‌تواند به کاهش رفتارهای خشونت‌آمیز و افزایش آرامش روانی تماشاگران منجر شود. از آنجا که گردشگران ورزشی معمولاً آشنایی کمتری با محیط مقصد دارند، مشاهده نظم و کنترل مناسب جمعیت می‌تواند نقش مهم‌تری در افزایش احساس امنیت آنان ایفا کند.

بر اساس نتایج پژوهش می‌توان استدلال کرد که مدیریت جمعیت تنها ابزاری برای پیشگیری از حوادث و بحران‌ها نیست، بلکه یکی از عوامل کلیدی در ارتقای کیفیت تجربه گردشگران ورزشی محسوب می‌شود. گردشگران هنگام حضور در ورزشگاه‌ها و رویدادهای بین‌المللی، امنیت را به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی کیفیت مقصد در نظر می‌گیرند. در صورتی که احساس امنیت مطلوبی ایجاد شود، احتمال رضایت، بازگشت مجدد و توصیه مقصد به دیگران افزایش خواهد یافت. این موضوع می‌تواند در توسعه گردشگری ورزشی و بهبود تصویر بین‌المللی رویدادهای فوتبال ایران نقش مهمی ایفا کند.

نتایج پژوهش نشان داد که مدیریت جمعیت و احساس امنیت گردشگران ورزشی دارای رابطه مثبت و معنادار هستند. به عبارت دیگر، بهبود فرایندهای مدیریت جمعیت در ورزشگاه‌ها و رویدادهای بین‌المللی فوتبال می‌تواند به افزایش احساس امنیت گردشگران ورزشی منجر شود. این یافته اهمیت نقش برنامه‌ریزی، سازماندهی، کنترل رفتار جمعیت، مدیریت ورود و خروج تماشاگران، هماهنگی نیروهای اجرایی و مدیریت ریسک را در موفقیت رویدادهای ورزشی نشان می‌دهد. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که توسعه گردشگری ورزشی در ایران صرفاً به ارتقای زیرساخت‌های فیزیکی وابسته نیست، بلکه نیازمند توجه جدی به سازوکارهای مدیریت جمعیت و امنیت رویدادها نیز هست. هرچه سطح مدیریت جمعیت حرفه‌ای‌تر و علمی‌تر باشد، احساس امنیت گردشگران افزایش یافته و زمینه برای توسعه پایدار رویدادهای بین‌المللی فوتبال فراهم‌تر خواهد شد.

پیام مقاله

مدیریت علمی و اثربخش جمعیت در رویدادهای بین‌المللی فوتبال، نه تنها ابزاری برای حفظ نظم و امنیت است، بلکه عاملی راهبردی در ارتقای احساس امنیت گردشگران ورزشی، بهبود تجربه آنان و توسعه پایدار گردشگری ورزشی ایران محسوب می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

در اجرای این پژوهش، تمامی اصول و ملاحظات اخلاقی پژوهش رعایت شد. شرکت‌کنندگان با آگاهی کامل از هدف پژوهش و به صورت داوطلبانه در مطالعه مشارکت کردند و پیش از تکمیل پرسشنامه‌ها رضایت آگاهانه آنان اخذ گردید. به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات جمع‌آوری شده صرفاً برای اهداف علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد و محرمانگی و ناشناس بودن داده‌ها به طور کامل حفظ خواهد شد. همچنین شرکت‌کنندگان در هر مرحله از پژوهش امکان انصراف از همکاری را داشتند و تلاش شد تا فرآیند جمع‌آوری داده‌ها بدون ایجاد هرگونه آسیب یا فشار روانی برای افراد انجام گیرد.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی: مهدی غریب‌زاده

گردآوری داده‌ها: مهدی غریب‌زاده

تحلیل داده‌ها: مهدی غریب‌زاده

نگارش مقاله: مهدی غریب‌زاده

بازبینی و ویرایش: علی محمد صفانیا، ابوالفضل فراهانی

تامین منابع مالی: مهدی غریب‌زاده، علی محمد صفانیا، ابوالفضل فراهانی

مرور ادبیات: مهدی غریب‌زاده، علی محمد صفانیا، ابوالفضل فراهانی

مدیریت پروژه: مهدی غریب‌زاده، علی محمد صفانیا، ابوالفضل فراهانی

سایر مشارکت‌ها: همکاری مشترک در سایر

تعارض منافع

این پژوهش هیچگونه حمایت مالی از بخش عمومی یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است. نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچگونه تعارض منافی در انجام این پژوهش وجود ندارد.

References

- Ap, J., & Wong, K. K. F. (2001). Case study on tour guiding: Professionalism, issues and problems. *Tourism Management*, 22(5), 551–563. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(01\)00013-9](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(01)00013-9)
- Becker, G. S. (1964). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education*. University of Chicago Press.
- Chan, J. K. L., Baum, T., & McKercher, B. (2015). Tourism guide training and professional competencies: A review of contemporary practices. *Journal of Hospitality and Tourism Education*, 27(3), 125–136.
- Cohen, E. (1985). The tourist guide: The origins, structure and dynamics of a role. *Annals of Tourism Research*, 12(1), 5–29. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(85\)90037-4](https://doi.org/10.1016/0160-7383(85)90037-4)
- Cronin, J. J., & Taylor, S. A. (1992). Measuring service quality: A reexamination and extension. *Journal of Marketing*, 56(3), 55–68. <https://doi.org/10.1177/002224299205600304>
- Gammon, S., & Robinson, T. (2003). Sport and tourism: A conceptual framework. *Journal of Sport Tourism*, 8(1), 21–26. <https://doi.org/10.1080/14775080306236>
- Getz, D., & Page, S. J. (2016). Progress and prospects for event tourism research. *Tourism Management*, 52, 593–631. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2015.03.007>
- Gharibzadeh, M., Ghasemi, H., Ehsani, M., & Keshkar, S. (2023). Developing a model of sport tours development in Iran: A grounded theory approach. *Journal of Sport Tourism Studies*, 15(2), 85–108.
- Gibson, H. J. (1998). Sport tourism: A critical analysis of research. *Sport Management Review*, 1(1), 45–76. [https://doi.org/10.1016/S1441-3523\(98\)70099-3](https://doi.org/10.1016/S1441-3523(98)70099-3)
- Hinch, T., & Higham, J. (2001). Sport tourism: A framework for research. *International Journal of Tourism Research*, 3(1), 45–58. [https://doi.org/10.1002/1522-1970\(200101/02\)3:1<45::AID-JTR243>3.0.CO;2-A](https://doi.org/10.1002/1522-1970(200101/02)3:1<45::AID-JTR243>3.0.CO;2-A)

- Kim, J. H., Ritchie, J. R. B., & McCormick, B. (2012). Development of a scale to measure memorable tourism experiences. *Journal of Travel Research*, 51(1), 12–25. <https://doi.org/10.1177/0047287510385467>
- Korooki, A. (2025). Compilation of a Mixed Model of Social Marketing in the Development of Student Sports: A Qualitative Study Using a Thematic Analysis Approach. *Social Business*, 1(2), 178-194. doi: [10.22059/jsbu.2025.389344.1012](https://doi.org/10.22059/jsbu.2025.389344.1012)
- Korooki, A., Askarizadeh, M. (2025), "Identification of Limiting Factors in the Revenue Development of the Kerman Province Football Board with a Social Business Approach." *Jahesh*, vol. 3, no. 3, pp. 39-55. <https://doi.org/10.71954/jahesh.2025.1216637>
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12–40.
- Pauschinger, D. (2024). The permeable fortress. In *Mega-event security: Networks, ambitions, and risks* (pp. 106–127). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780192848055.003.0005>
- Pine, B. J., & Gilmore, J. H. (1999). *The experience economy: Work is theatre and every business a stage*. Harvard Business School Press.
- Pomfret, G., & Bramwell, B. (2016). The characteristics and motivational decisions of outdoor adventure tourists: A review and analysis. *Current Issues in Tourism*, 19(14), 1447–1478.
- Stott, C., Hoggett, J., & Pearson, G. (2015). Keeping the peace: Social identity, procedural justice and the policing of football crowds. *British Journal of Criminology*, 52(2), 381–399. <https://doi.org/10.1093/bjc/azu087>
- Weed, M., & Bull, C. (2009). *Sports tourism: Participants, policy and providers* (2nd ed.). Butterworth-Heinemann.
- Weiler, B., & Black, R. (2015). *Tour guiding research: Insights, issues and implications*. Channel View Publications.
- Yang, F. X., Lau, V. M. C., & Ma, J. (2020). The role of service personnel competencies in enhancing tourist satisfaction and destination loyalty. *Tourism Management Perspectives*, 34, 100668. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2020.100668>

Extended Abstract

Investigating the Relationship between Crowd Management and Perceived Security of Sport Tourists Attending International Football Events in Iran

Mahdi Gharibzadeh¹, Ali Mohammad Safania², Abolfazl Farahani³

Introduction

Among the various forms of sport tourism, traveling to attend football matches is one of the most popular and widespread. Football, as the most popular sport worldwide, attracts millions of spectators annually to stadiums and host destinations. The presence of these spectators generates significant economic opportunities for host cities and countries. However, the concentration of large crowds, the emotional intensity associated with competitive matches, and the dynamic nature of fan interactions create complex managerial and security challenges. As highlighted by Stott et al. (2015), effective event management, security planning, and crowd control are essential for ensuring safe and successful football events.

Security is widely recognized as one of the fundamental needs of tourists and plays a crucial role in shaping their travel experiences. Previous research has consistently demonstrated that perceived safety is one of the most influential factors affecting destination choice, visitor satisfaction, and the likelihood of revisiting a destination (Kim et al., 2012). In the context of sport tourism, security extends beyond physical protection against potential threats; it also encompasses psychological comfort, trust in organizational capabilities, and confidence in the ability of event organizers to manage potential risks effectively (Pauschinger, 2024).

One of the key determinants of security in sports events is crowd management. Crowd management refers to a set of planned strategies and operational measures aimed at controlling, guiding, and organizing the movement and behavior of spectators in high-density environments such as stadiums. These measures typically include entry and exit control, density management, spectator guidance systems, effective communication and information provision, crisis management protocols, and coordination among security forces and event staff (Stott et al., 2015). Effective crowd management has been shown to reduce the likelihood of violent incidents, overcrowding, and safety hazards while simultaneously enhancing spectators' sense of safety and overall satisfaction with the event experience (Pauschinger, 2024).

From a theoretical perspective, the relationship between crowd management and perceived security can be explained through Social Identity Theory. According to this framework, individuals' behavior in collective environments is strongly influenced by their group identity and by the way authorities interact with the crowd. Stott et al. (2015) argue that management approaches based on procedural justice, respect, and constructive interaction with spectators can reduce tensions and prevent risky behaviors. Additionally, the theory of perceived security suggests that individuals' subjective evaluation of environmental safety significantly influences their trust, satisfaction, and loyalty toward a destination (Kim et al., 2012).

A review of previous studies indicates that numerous researchers have examined security issues in sports events, spectator behavior, and crowd management strategies. For example, Stott et al. (2015) demonstrated that police management strategies and organizer interventions play a crucial role in reducing conflicts and improving safety during football events. Pauschinger (2024) also emphasized

¹ PhD in Sports Management, Research Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

² Professor of Sports Management, Research Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding Author), E-mail: am.safania@srbau.ac.ir

³ Professor of Sports Management, Payam Noor University, Tehran, Iran.

that crowd management constitutes one of the fundamental pillars of sustainable security in large-scale sports events. In Iran, several studies have explored factors influencing security in sports events, including research on the development of models for sports event security, sustainable security factors in major sporting events, and the role of police control strategies and media representation in reducing violent behavior among football spectators. These studies highlight the importance of effective crowd control, crisis management, institutional coordination, and security policies in improving stadium safety.

Despite the existence of substantial research on sports event security, relatively limited attention has been paid to the direct relationship between crowd management and the perceived security of sport tourists. This gap is particularly evident in the context of international football events held in Iran. Therefore, examining how crowd management influences the security perceptions of sport tourists can provide valuable insights for policymakers and event organizers.

The present study aimed to investigate the relationship between crowd management and the perceived security of sport tourists attending international football events in Iran. The research adopted an applied approach and employed a descriptive–correlational design. Data were collected using a cross-sectional survey method. The statistical population consisted of sport tourists attending selected international football matches held in Iranian stadiums. According to estimates provided by event organizers, approximately 500 sport tourists were present at these events. Based on the Krejcie and Morgan (1970) table, a minimum sample size of 217 participants was required. However, to improve statistical accuracy and generalizability, 384 questionnaires were distributed and analyzed. Participants were selected using a convenience sampling method among spectators present in stadiums and surrounding areas who were willing to participate in the study.

Methodology

The data collection instrument was a researcher-developed questionnaire consisting of three sections: demographic information, a crowd management scale, and a perceived security scale. The crowd management scale included ten items assessing aspects such as crowd control and guidance, entry and exit management, density management, performance of security and executive staff, and spectator information systems. The perceived security scale consisted of eight items measuring physical security, psychological comfort, trust in security mechanisms, and overall safety perception within the event environment. All items were measured using a five-point Likert scale ranging from strongly disagree (1) to strongly agree (5). Content validity was confirmed by ten experts in sport management and sport tourism, and reliability was verified using Cronbach's alpha coefficients of 0.91 for crowd management and 0.88 for perceived security. Data analysis was conducted using SPSS version 27. Descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation) were used to describe the sample, while inferential analyses included the Kolmogorov–Smirnov test for normality, Pearson correlation analysis, and simple linear regression.

Results

The results indicated that the mean score for crowd management was 3.97 (SD = 0.61) and the mean score for perceived security was 4.08 (SD = 0.58), both above the theoretical midpoint of the scale, suggesting that respondents evaluated the conditions relatively positively. The Kolmogorov–Smirnov test confirmed that the data were normally distributed. Pearson correlation analysis revealed a significant positive relationship between crowd management and perceived security ($r = 0.684$, $p < 0.001$), indicating a strong association between the two variables. Furthermore, regression analysis demonstrated that crowd management explained approximately 46.8% of the variance in perceived security ($R^2 = 0.468$). The regression coefficient also confirmed that crowd management had a significant positive effect on perceived security ($\beta = 0.684$, $p < 0.001$). These findings suggest that effective crowd management plays a critical role in enhancing the perceived safety of sport tourists.

attending football events. When spectators observe organized crowd flows, efficient entry and exit systems, clear guidance, and professional security staff, their perception of risk decreases and their sense of safety increases. The results are consistent with previous studies emphasizing the importance of structured crowd control, coordinated security strategies, and respectful interaction between authorities and spectators in reducing conflicts and improving event experiences.

Conclusion

In conclusion, the study demonstrates that crowd management is not only a mechanism for preventing accidents and maintaining order but also a key factor influencing the overall experience of sport tourists. Improving crowd management systems, investing in training for security personnel, implementing intelligent access control technologies, and strengthening coordination among event management agencies can significantly enhance stadium safety. Such measures can contribute to increasing tourist satisfaction, encouraging repeat visits, and strengthening the international reputation of football events in Iran. Ultimately, the development of sport tourism in Iran requires not only improved physical infrastructure but also the implementation of professional and scientifically informed crowd management strategies to ensure safe and successful international sporting events.

Keywords: Sport Tourism, Crowd Management, Perceived Security, Football Spectators, Sport Events.

Article Message

Effective and scientific crowd management in international football events is not only a mechanism for maintaining order and security, but also a strategic factor in enhancing sport tourists' sense of safety, improving their overall experience, and promoting the sustainable development of sport tourism in Iran.

Ethical Considerations

In conducting this study, all ethical principles and research considerations were fully observed. Participants took part in the study voluntarily and with full awareness of the research objectives. Informed consent was obtained from all participants prior to completing the questionnaires. Participants were assured that the collected information would be used solely for scientific purposes and that the confidentiality and anonymity of their data would be strictly maintained. Additionally, participants were free to withdraw from the study at any stage, and every effort was made to ensure that the data collection process was carried out without causing any psychological pressure or harm to the participants.

Authors' Contributions

Ethical standards including informed consent, confidentiality, and integrity in data analysis were duly observed.

- Conceptualization: Mahdi Gharibzadeh
- Data Collection: Mahdi Gharibzadeh
- Data Analysis: Mahdi Gharibzadeh
- Manuscript Writing: Mahdi Gharibzadeh
- Review and Editing: Mahdi Gharibzadeh, AliMohammad Safania, Abolfazl Farahani
- Funding Responsibility: Mahdi Gharibzadeh, AliMohammad Safania, Abolfazl Farahani
- Literature Review: Mahdi Gharibzadeh, AliMohammad Safania, Abolfazl Farahani
- Project Management: Mahdi Gharibzadeh, AliMohammad Safania, Abolfazl Farahani
- Other Contributions: Joint collaboration in other aspects of the study

Conflict of Interest

This study did not receive any financial support from public, commercial, or non-profit funding agencies. The authors declare that there is no conflict of interest regarding the conduct of this research.